

АНАЛІЗ ПОТОЧНОЇ КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ НА ПАТ «СПЕЦ-АВІА» ЗА 2014–2016 РОКИ

Попович О.В., Соловей К.В.

Національний авіаційний університет

У даній статті наведена інформація щодо аналізу поточної кредиторської заборгованості на ПАТ «Спец-авіа» за 2014–2016 рр., так як досить часто виникає питання щодо його проведення. Поточна кредиторська заборгованість – важлива складова поточних зобов'язань, що потребує постійного контролю та аналізу, бо показує поточні заборгованості підприємства, що потребують повернення. У статті представлена організаційно-методична модель аналізу поточної кредиторської заборгованості, а також загальний та факторний аналіз. Згідно проведеного аналізу можна зробити висновок, що товариство, на даний момент, являється збитковим та основні показники, що наведені в аналізі не досить прийнятні для нормального ведення господарської діяльності товариства. Також у статті наведено декілька пропозицій щодо зменшення та підтримання поточної кредиторської заборгованості.

Ключові слова: авіаційна діяльність, зобов'язання, заборгованість, поточна кредиторська заборгованість, аналіз, поточні зобов'язання.

Постановка проблеми. Через відсутність достатньої інформації щодо аналізу поточної кредиторської заборгованості у вітчизняній та зарубіжній літературі досить часто постає питання як його провести, у статті наведена інформація щодо цього питання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням аналізу поточної кредиторської заборгованості у розрізі кредиторської заборгованості займалися такі автори, як Білик М.Д., Павлонська О.В., Питуляк Н.М., Невмержицька Н.Ю., Болух М.А., Тютюнник Ю. М., Чубенко О.В. та інші.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Інформація про поточну кредиторську заборгованість рідко впливає у праці вчених та науковців, але для кращого висвітлення інформації щодо фінансового стану підприємства аналіз поточної кредиторської заборгованості є однією із складових.

Мета статті. Головною метою цієї роботи є розкриття інформацію щодо аналізу поточної кредиторської заборгованості підприємств на прикладі ПАТ «Спец-авіа».

Виклад основного матеріалу. Згідно Повітряного кодексу України авіаційна діяльність – діяльність фізичних та юридичних осіб у галузі авіації та/або організація повітряного руху України [3].

Становлення ринкової економіки в Україні, поява фінансових ринків, необхідність пошу-

ку та оптимізації джерел фінансових ресурсів об'єктивно сприяли розвитку такого важливого напрямку аналітичної роботи, як фінансовий аналіз.

Відомо, що оцінювання фінансового стану становить інтерес для широкого кола суб'єктів ринку. Аналіз кредиторської заборгованості є дуже важливим так, як він показує як підприємство справляється зі своїми заборгованості перед фізичними або юридичними особами.

Значення аналізу поточної кредиторської заборгованості – це важливий інструмент у системі управління підприємством.

Для аналізу поточної кредиторської заборгованості першим чином потрібно скласти організаційно методичну модель аналізу (табл. 1).

Згідно організаційно-методичної моделі аналізу кредиторської заборгованості підприємства першим етапом його проведення є визначення складу та структури кредиторської заборгованості підприємства, аналіз відхилень та тенденцій в змінах статей кредиторської заборгованості за ряд років. Ці дані наведені в таблиці 2 та на рис. 1.

Проведемо аналіз поточної кредиторської заборгованості. В табл. 2 подано інформацію про склад, структуру та динаміку поточної кредиторської заборгованості.

Щодо відносних показників, необхідно зауважити, що основну питому вагу в поточній кредиторській заборгованості товариства складає заборгованість за товари, роботи, послуги. Друге місце за питомою вагою кредиторської заборгованості займає заборгованість за розрахунками з учасниками. Також значну частку кредиторської заборгованості товариства складає заборгованість за розрахунками з бюджетом.

Для визначення складу, структури та динаміки поточної кредиторської заборгованості на ПАТ «Спец-авіа» розглянемо таблицю 2.

Аналізуючи дані таблиці 2 можна зробити висновки про те, що склад та структура кредиторської заборгова-

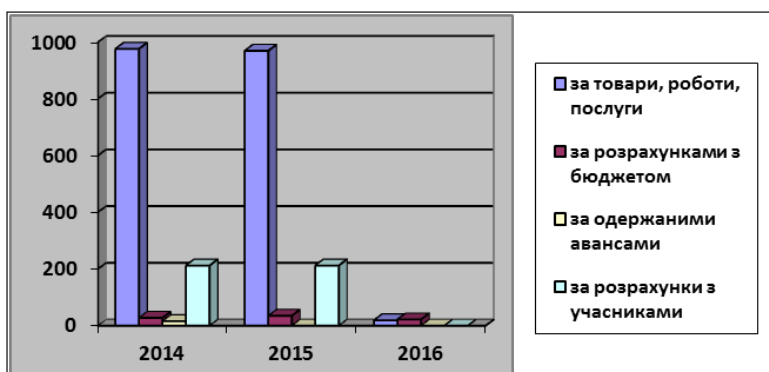

Рис. 1 Основні показники динаміки складу поточної кредиторської заборгованості на ПАТ «Спец-авіа»

Таблиця 1

Організаційно-інформаційна модель аналізу поточної кредиторської заборгованості ПАТ «Спец-авіа»

Елементи моделі	Характеристика			
1	2			
Мета аналізу	Оцінка платіжної дисципліни постачальників та підрядників Аналіз ризиків поточної кредиторської заборгованості Виявлення у складі поточної кредиторської заборгованості зобов'язань, малоімовірних для стягнення Розробка оптимальної політики, спрямованої в напрямі прискорення розрахунків й зниження ризику неплатежів			
Завдання аналізу	Оцінювання величини, структури та динаміки поточної кредиторської заборгованості за видами з використанням прийомів горизонтального і вертикального аналізу Дослідження структури поточної кредиторської заборгованості за строками утворення з метою з'ясування стану платіжної дисципліни Комплексне оцінювання поточної кредиторської заборгованості за системою відносних показників			
Об'єкт аналізу	Фінансовий стан підприємства			
	Ліквідність та платоспроможність	Фінансова стійкість	Рентабельність	Ефективність діяльності
Суб'єкт аналізу	Бухгалтерська, фінансова, економічна служби підприємства	Керівники функціональних та структурних підрозділів	Власники підприємства	Зовнішні користувачі інформації
Інформаційне забезпечення	Зовнішня інформація		Внутрішня інформація	
	Нормативно-довідкова		Облікова, звітна, поза облікова	
Методичні прийоми обробки первинної інформації	Економіко-логічні методи		Економіко-математичні методи	
	Групування, Порівняння, Розрахунок відносних показників, Розрахунок середніх показників, Деталізація, елімінування, Методи детермінованого факторного аналізу		Методи кореляційно-регресійного аналізу, Методи моделювання фінансових показників	
Система економічних показників аналізу поточної кредиторської заборгованості	Абсолютні вартісні показники		Відносні показники	
	Поточні зобов'язання		Структура поточної кредиторської заборгованості, Динаміка поточної кредиторської заборгованості, показники інтенсивності процесів (коефіцієнти ліквідності, рентабельності, витратомісткості, фінансової стійкості тощо)	
Узагальнення і реалізація результатів аналізу поточної кредиторської заборгованості	Узагальнення результатів		Реалізація результатів	
	- систематизація інформації; - оцінка поточної кредиторської заборгованості; - розробка заходів щодо поліпшення обліку поточної кредиторської заборгованості на товаристві у майбутньому; - оформлення результатів аналізу та передача їх в управлінські структури для реалізації запропонованих заходів.		- оцінка варіантів заходів поліпшення обліку поточної кредиторської заборгованості; - вибір оптимального варіанту заходів щодо поліпшення обліку поточної кредиторської заборгованості; - прийняття рішення щодо реалізації обраного варіанту заходів; - доведення прийнятого рішення до виконавців; - визначення термінів і забезпечення контролю за виконанням прийнятих управлінських рішень	

ності за ряд років мають не сильно яскраво виражені тенденції до змін.

Також, має тенденцію до зниження кредиторська заборгованість, що стосуються довгострокових та короткострокових кредитів банків, що пояснюється своєчасною сплатою відсотків за ці кредити та їх основної суми. Це є позитивним явищем, і з доброго боку характеризує платіжну дисципліну підприємства.

Інші показники кредиторської заборгованості на протязі 2014-2016 років коливаються незначним чином.

Таким чином був проведений так званий загальний аналіз поточної кредиторської заборгованості товариства. Перейдемо до факторного аналізу.

Важливе значення в проведенні аналізу поточної кредиторської заборгованості має аналіз оборотності кредиторської заборгованості на Приватному акціонерному товаристві «Спец-авіа» за 2014-2016 рр., який наведено в таблиці 3.

Дані таблиці 3 свідчать про те, що кредиторська заборгованість за надані послуги обертаються в середньому 4-5 разів, або для їх обороту потрібно близько 90 календарних днів.

Причому відбувається зменшення оборотності кредиторської заборгованості і збільшення строку одного обороту, що є негативною тенденцією.

Для повного аналізу поточної кредиторської заборгованості необхідно провести її факторний аналіз з метою визначення впливу факторів на

Таблиця 2

**Склад, структура та динаміка поточної кредиторської заборгованості
ПАТ «Спец-авіа» за 2014–2016 рр.**

Показник	Роки			Абсол. Відх. 2016/2015, тис.грн.	Абсол. Відх. 2016/2014, тис.грн.	Відн. Відх. 2016/2015 %	Відн. Відх. 2016/2014 %
	2014	2015	2016				
1	2	3	4	5	6	7	8
заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	-	-	-	-	-	-	-
заборгованість за товари, роботи, послуги	976	969	19	-950	-957	1,97	1,95
заборгованість за розрахунками з бюджетом	28	35	22	-13	-6	62,86	78,57
заборгованість за у тому числі з податку на прибуток	-	-	-	-	-	-	-
заборгованість за розрахунками зі страхування	-	-	-	-	-	-	-
заборгованість за розрахунками з оплати праці	-	-	-	-	-	-	-
заборгованість за одержаними авансами	16	0	0	0	-16	0	0
заборгованість за розрахунками з учасниками	212	212	0	-212	-212	0	0
заборгованість із внутрішніх розрахунків	-	-	-	-	-	-	-
заборгованість за страховою діяльністю	-	-	-	-	-	-	-

Таблиця 3

**Динаміка показників оборотності поточної кредиторської заборгованості
на ПАТ «Спец-авіа» за 2014–2016 роки**

№	Показник	Методика розрахунку	2014	2015	2016	Відхилення	
						2016 від 2015р.	2016 від 2015р.
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Оборотність поточної кредиторської заборгованості, кількість разів	ПКз=В/ЗКП	3,58	4,57	4,16	-0,41	0,58
2	Середній строк обороту поточної кредиторської заборгованості, днів	Опк=360/ПКз	100,56	78,77	86,53	7,76	-14,03

ПКз — оборотність поточної кредиторської заборгованості, кількість разів;

В — виручка від реалізації послуг, тис. грн;

ЗКП — середня поточна кредиторська заборгованість, тис. грн.;

Опк — оборотність поточної кредиторської заборгованості, днів.

Таблиця 4

Факторний аналіз оборотності поточної кредиторської заборгованості ПАТ «Спец-авіа»

Показник	Ум. познач.	2015 рік	2016 рік	Відхилення (+,-)
1	2	3	4	5
Виручка, тис. грн.	X2	3686	3358	-328
Середня кредиторська заборгованість, тис. грн.	X1	4,57	4,16	-0,41
Оборотність кредиторської заборгованості, разів	У	806,56	807,21	+0,65

оборотність цього показника. Цей аналіз наведено в таблиці 4.

$$У = X2 / X1; У1 = X21 / X11; У0 = X20 / X10;$$

$$У1 = X21 / X10 = 3358 / 4,57 = 734,79;$$

$$\Delta У(X1) = У1 - У0 = 807,21 - 734,79 = 72,42;$$

$$\Delta У(X2) = У1 - У0 = 734,79 - 806,56 = -71,77;$$

$$\Delta У = \Delta У(X1) + \Delta У(X2) = 72,42 - 71,77 = 0,65.$$

Отже, підводячи підсумки зроблених розрахунків, можна зауважити, що оборотність кредиторської заборгованості з 2015 до 2016 року підвищилася на 0,65 рази. Тобто фактор середньої поточної кредиторської заборгованості мав більший вплив ніж обсяг наданих послуг (виручки).

Тобто, можна зробити висновок, що кожен рік за рахунок зменшення вплив факторів також

знижується загальний рівень поточної кредиторської заборгованості.

Отже, після проведення аналізу поточної кредиторської заборгованості на ПАТ «Спец-авіа» за період з 2014 по 2016 роки можна зробити висновок, що товариство показує не самі кращі показники, але це досить типова ситуація для авіаційних підприємств на даний час. Також ПАТ має тенденцію до покращення показників, з чого можна зробити висновок, що є шанси «вилізти з ями» та зайняти хорошу сходинку на ринку авіації.

Висновки і пропозиції. На кожному підприємстві потрібно час від часу проводити фінансовий аналіз. Його основне завдання – розкрити і зрозуміти основні причини і фактори, що здій-

снюють визначаючий вплив на фінансовий стан підприємства в даний момент. Поточна кредиторська заборгованість є важливою складовою такого аналізу.

Використовуючи методи аналізу, можна не тільки виявити основні фактори, що впливають на фінансово-господарський стан підприємства, але й вимірювати ступінь(силу) їх дії.

На даний момент ПАТ «Спец-авіа» являється неліквідним, фінансово нестійким та фактично

неплатоспроможним, але з кожним роком ці показники покращуються. Значення поточної кредиторської заборгованості також зменшуються, що є позитивною тенденцією.

Основною пропозицією щодо покращення показників поточної кредиторської заборгованості є постійний її контроль, для цього можна створити додаткові субрахунки. Також, доцільним було б застосування першочергового погашення поточної кредиторської заборгованості.

Список літератури:

1. Білик М.Д., Павлонська О.В., Питуляк Н.М., Невмержицька Н.Ю. Фінансовий аналіз: Навчальний посібник – 2-ге видання, без змін – К.: КНЕУ, 2007. – 592 с.
2. Болюх М.А. Економічний аналіз: навч. посібник / М.А. Болюх. – [2-е вид., доп. і перероб.]. – К.: КНЕУ, 2003. – 556 с.
3. Повітряний кодекс України від 2011. – № 48–49 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3393-17>
4. Тютюнник Ю.М. Фінансовий аналіз : [навч. посіб.]; частина I / Ю.М. Тютюнник ; [2-ге вид., перероб. і доп.]. – Полтава: РВВ ПДАА, 2014. – 358 с.
5. Чубенко О.В. Аналіз кредиторської заборгованості [Електронний ресурс] / О.В. Чубенко // Економіка / Фінансові відносини. – Режим доступу: <http://www.rusnauka.com/Economics.htm>.

Попович О.В., Соловей К.В.

Национальный авиационный университет

АНАЛИЗ ТЕКУЩЕЙ КРЕДИТОРСКОЙ ЗАДОЛЖЕННОСТИ НА ПАТ «СПЕЦ-АВИА» ЗА 2014–2016 ГОДЫ

Аннотация

В данной статье приведена информация относительно анализа текущей кредиторской задолженности на ПАТ «Спец-авіа» за 2014–2016 гг., так как достаточно часто возникает вопрос относительно его проведения. Текущая кредиторская задолженность – важная составляющая текущих обязательств, которая нуждается постоянного контроля и анализа, потому что показывает текущие задолженности предприятия, которые нуждаются возвращения. В статье представлена организационно-методическая модель анализа текущей кредиторской задолженности, а также общий и факторный анализ. Согласно проведенного анализа можно сделать вывод, что общество, на данный момент, является убыточным и основные показатели, которые приведены в анализе не достаточно приемлемые для нормального ведения хозяйственной деятельности общества. Также в статье приведено несколько предложений относительно уменьшения и поддержания текущей кредиторской задолженности.

Ключевые слова: авиационная деятельность, обязательство, задолженность, текущая кредиторская задолженность, анализ, текущие обязательства.

Popovich O.V., Solovei K.V.

National aviation university Kyiv

ANALYSIS OF FLOATING CREDITOR DEBT ON STALEMATE OF "СПЕЦ-АВИА" FOR 2014–2016

Summary

In this article the brought information over on the analysis of floating creditor debt on STALEMATE of "Спец-авіа" for 2014–2016, so as often enough there is a question in relation to his realization. Floating creditor debt – the constituent of current liabilities, that needs permanent control and analysis, is important, because shows the floating debts of enterprise, that need a return. The organizationally-methodical model of analysis of floating creditor debt, and also global and factor analysis, is presented in the article. It is possible to draw conclusion in obedience to the conducted analysis, that society, now, is unprofitable and basic indexes that is driven to the analysis acceptable not enough to the normal conduct of economic activity of society. Also to the article a few suggestions are driven in relation to reduction and maintenance of floating creditor debt.

Keywords: aviation activity, obligation, debt, floating creditor debt, analysis, current liabilities.